

ת"פ 16711/02/17 - מדינת ישראל נגד אסף ישראל דהן

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 16711-02-17 מדינת ישראל נ' דהן

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט אבי לוי

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם אסף ישראל דהן

פסק דין

פסק דין זה מהווה השלמה להחלטתי בתיק זה מיום 10.4.18, במסגרתה הוריתי על ביטול הרשעתו של הנאשם, מר אסף ישראל דהן, הכול כפי שיפורט וינומק להלן:

השתלשלות ההליכים הצריכים לתיק זה -

ביום 8.2.17 הוגש בעניינו של הנאשם, מר אסף דהן, כתב אישום חמור המייחס לו עבירות שעניינן קשירת קשר לביצוע פשע; לקיחת שוחד (ריבוי מקרים) וזיוף מסמך בידי עובד הציבור (ריבוי מקרים).

לאחר שהוסדרה שאלת ייצוגו ולאחר שסנגורו המלומד, עו"ד יעקב ארדיטי לנדמן, הגיש מספר בקשות מקדימות בתיק, נמסרה תשובה מפורטת לכתב האישום.

בין כה ובין כה, קיים ב"כ המאשימה, הפרקליט המלומד, עו"ד משה אייל, שיחות רבות עם הסנגור. שיחות אלו נסובו סביב חומרי החקירה בתיק והליכים נוספים הצריכים להליך.

בדיון שהתקיים לפניי ביום 27.10.17 הודיע ב"כ המאשימה לבית המשפט, כי לאחר בדיקה והידברות עם הסנגור יש צורך לבצע השלמת חקירה. צוין, כי בסופה תבחן המאשימה את עמדתה ביחס לעניינו של הנאשם. אף על פי כן, שוריינו מספר מועדים לצורך שמיעת ראיות.

לבסוף, לאור האמור, הודיעה המאשימה (ביום 2.2.18) על הגעתה להסדר טיעון עם הנאשם.

הסדר הטיעון הוצג לפניי בדיון שנערך ביום 6.2.18. במסגרתו של דיון זה הודיע התובע המלומד, כי הנאשם יודה בעובדות כתב אישום מתוקן ויורשע **בעבירה אחת** המיוחסת לו, שעניינה הפרת חובה חקוקה בניגוד לסעיף 286 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**") בצירוף לסעיפים 14א5(ב) ו- 14א4 לחוק שירותי הדת היהודים [נוסח חדש] התשל"א - 1971 (להלן: "**חוק שירותי הדת**"). כמו כן, התבקשה הפנייתו של הנאשם אל שירות המבחן, על מנת שתתקבל התייחסותו של השירות לשאלת ההרשעה. הובהר, כי לאחר קבלת התסקיר הצדדים יטענו בחופשיות לעניין שאלת הרשעתו של הנאשם. עם זאת, ב"כ המאשימה הדגיש, ברוב הגינותו, כי בקשת המאשימה, לפיה בתחילה יורשע הנאשם בעבירה דלעיל, איננה מלמדת על עמדת המאשימה ביחס לשאלת ההרשעה בדיון או ביטולה. הובהר שעמדת המאשימה הנוגעת לשאלה זו תתגבש לאחר קבלת תסקיר מאת שירות המבחן.

כתב האישום המתוקן הוסבר לנאשם; הוא הודה בעובדותיו, הורשע והופנה אל שירות המבחן, כמפורט לעיל.

עובדות ההרשעה

עובדות כתב האישום המתוקן בהן הודה הנאשם במסגרת הסדר הטיעון, היו אלו -

הנאשם הינו עובד מטעם המועצה הדתית נהריה ובתפקידו הוא מנהל בפועל את בתי העלמין בנהריה. במסגרת תפקידו מטפל הנאשם בקבלת נפטרים ובקבורתם בבתי העלמין בנהריה. כחלק מתפקידו הנאשם מטפל גם בקבלת רישיונות הקבורה מידי משפחות הנפטרים או מאת נהגי אמבולנס שעסקו בהובלת נפטרים, קבורה בהתאם לרישיון והעברת הרישיונות למשרד המועצה בנהריה.

בהתאם לכללים הנוהגים במועצה הדתית נהריה, הקבורה בבתי העלמין בעיר נהריה תותר לנפטרים שהיו תושבי העיר בלבד. התעריפים שנקבעו לעניין זה בחוק שירותי הדת, בהנחיות ובתקנות שהותקנו לפיו הינם כדלקמן: התשלום למועצה הדתית נהריה בגין קבורה של נפטר שהיה תושב העיר נהריה הינו בסך של 500 ₪; בגין עלות הצבת יסודות להנחת מצבה, בגין רכישת חלקת קבר צמודה עבור בן זוגו של הנפטר שהיה תושב העיר נהריה (רכישה בחיים), העלות הינה של 3750 ₪ עד 3900 ₪, בתוספת 500 ₪ עבור הצבת יסודות כאמור (להלן: "תעריף א").

קבורת נפטרים שלא היו תושבי העיר נהריה מתאפשרת באישור מטעם המועצה הדתית, הניתן במקרים חריגים בלבד ובכפוף לתשלום (לאחר קבלת אישור) בגין רכישת חלקת קבר עבורם, הינו בתוספת תשלום של 20% על תעריף א' (להלן: "תעריף ב").

במהלך שנת 2015, נפתחה חקירה משטרתית לבדיקת חשד לזיוף רישיונות קבורה, באופן שזויפה בהם שורת כתובתו של הנפטר, כך שתיחזה ככתובת בעיר נהריה ובדרך זו תתאפשר קבורתו בבית העלמין בנהריה וכן תתאפשר רכישת חלקת קבורה נוספת לבן הזוג בתעריף א'. מחקירה המשטרתית עלה כי ב-35 מקרים זויפו רישיונות הקבורה בידי מאן דהוא, באופן המתואר לעיל. בנוסף, עלה שכ-20 מהרישיונות האמורים נמסרו לנאשם, אשר העבירם לאחר מכן למשרדי המועצה הדתית בנהריה.

הנאשם קיבל הרישיונות המזויפים במקרים אלו וביצע סידורי קבורה על פיהם. כל זאת עשה מבלי לפקח, לבדוק ולברר מהימנותם, כמתחייב מתפקידו, בהתאם לחוק שירותי הדת. בכך, הפר הנאשם הוראת חיקוק בהימנעות ממעשה שעשיתו נדרשת לפי אותו חיקוק, בעניין הנוגע לציבור בניגוד לסעיף 286 לחוק העונשין, בצירוף לסעיפים 14א(ב) ו-14א(4) לחוק שירותי הדת.

תסקיר שירות המבחן

ביום 27.3.18 התקבל תסקיר מאת שירות המבחן; ממנו עלה, כי הנאשם הוא בן 50, נשוי ואב לחמישה ילדים. צוין, כי הנאשם מנהל את בית העלמין בנהריה, בהיותו עובד עירוני נהריה. פורט, כי במשרדי שירות המבחן התקבלו חוות דעת חיוביות ביותר אודות הנאשם. כך למשל, רב הקהילה בנהריה מסר פרטים על הנאשם ולפיהם, הנאשם עשה במסגרת תפקידו לילות כימים (אף ללא תמורה נוספת), כאשר לא פעם סירב לקבל תשר מקרובי משפחות הנפטרים על מסירותו הרבה.

הנאשם שיתף את קצינת המבחן בעובדה, שאינו עובד במשך שנה שלמה וכל רצונו הוא לחזור למקום עבודתו במידה וההליך המשפטי יסתיים ללא הרשעה. עוד צוין, כי במהלך תקופת מעצר הבית בו שהה לקה הנאשם באירוע רפואי.

מעיון בגיליון המרשם הפלילי בעניינו של הנאשם עלה כי אין רשומות לחובתו הרשעות קודמות.

בהתייחס לעבירה בה הואשם בתיק שלפנינו, ציין הנאשם בפני קצינת המבחן, כי הוא מקבל אחריות מלאה על ביצועה. לדבריו, במשך כל שנות ניהולו את בית העלמין בנהריה פעל על פי נהלי העבודה. עם זאת, הנאשם הדגיש כי אכן לא בדק לעומק את רישיונות הקבורה שהובאו בפניו, אולם, לטענתו, לא ידע שנוהל זה מהווה חלק מהגדרת תפקידו.

קצינת המבחן התרשמה מאדם בעל ערכים חיוביים ובעל יכולות.

בבואה של קצינת המבחן להעריך את הסיכויים לשיקומו של הנאשם אל מול הסיכון להישנות מעשים עוברי חוק, צוינו הנתונים ולפיהם, הנאשם מגלה מחויבות ואחריות לתפקידים שונים בחייו הן כאיש משפחה הן כמתנדב בשירות המילואים והן כעובד במסגרת התעסוקתית. משמע, אורח חייו של הנאשם מאופיין ביציבות ועקביות במשך שנים רבות. עוד צוין, כי ניכר שהנאשם הנו בעל תפיסת תפקיד מגובשת ובשלה.

יחד עם זאת, התרשמותו של שירות המבחן הייתה שהנאשם פעל "על אוטומט" ובכלל לא הסב את תשומת ליבו לכשלים שהתגלעו במסגרת התעסוקתית עליה היה אחראי. שירות המבחן העריך כי לא קיימים דפוסים עבריינים מתחום המרמה באישיותו של הנאשם. צוין, כי כתב האישום דכאן הינו אירוע חריג לאופיו של הנאשם, המאופיין כאמור בהתנהגות חיובית.

לסיכום, לאור מסירותו לעבודה; העדר עבר פלילי; קבלת אחריות מלאה; מאפייני אישיותו והערכת סיכון נמוכה להישנות התנהגות מפרת חוק בעתיד, העריך שירות המבחן שענישה בדרך של שירות לתועלת הציבור בהיקף של 100 שעות (של"צ) תביא להפחתת הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק מצדו של הנאשם.

בנוגע לשאלת הרשעתו של הנאשם, הומלץ על ידי שירות המבחן להימנע מהרשעה. צוין בהקשר זה, כי במפגש עמו הנאשם ביטא תחושת חרטה על מעורבותו בעבירה. לפיכך, העריך שירות המבחן שהרשעתו של הנאשם בדין תפגע בדימויו העצמי (החיובי) ועלולה לפגוע בהמשך עיסוקו כמנהל בית העלמין.

ביום 10.4.18, לאחר קבלת התסקיר, שבו הצדדים והתייצבו לפניו. במסגרת דיון זה **הצטרף ב"כ המאשימה לעמדות הסנגור ושירות המבחן, לפיהן יש לבטל את הרשעתו של הנאשם**, לצד הטלת צו של"צ בהיקף של 100 שעות (בהתאם לתוכנית שתוכן על ידי שירות המבחן).

כפי שצוין, במסגרת החלטתי שניתנה בדיון האמור אימצתי את עמדות הצדדים ואת המלצת שירות המבחן. כפועל יוצא מכך, ביטלתי את הרשעתו של הנאשם בעבירה שיוחסה לו, בהתאם לסמכותי לפי **סעיף 192א לחוק סדר הדין הפלילי** [נוסח משולב], תשמ"ב-1982.

כאמור, שיקול הדעת האם להימנע מהרשעה, או לבטלה, נערך על בסיסו של האיזון שבין שיקולי השיקום לבין השיקולים של אינטרס הציבור. ודוק, הימנעות מהרשעה היא החריג יוצא הדופן והינה אפשרית בהצטבר שני תנאים: האחד, לפיו, **על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו של הנאשם**; השני, לפיו, **סוג העבירה מאפשר לוותר, בנסיבות המקרה, על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי ענישה אחרים** -

"המבחן ללא הרשעה הינו חריג לכלל, שכן משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם וראוי להטיל אמצעי זה רק במקרים יוצאי-דופן, שבהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה לבין חומרתה של העבירה. ראו ר"ע 432/85 רומנו נ'

מדינת ישראלהימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים...". (ע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 21.8.97)

בית המשפט בעניין **כתב** הגדיר מספר "שיקולי שיקום" הנדרשים לאימוץ ההחלטה בדבר ביטול הרשעה {להרחבה ראו לעניין זה: ספרם של המלומדים **רבין וואקי - דיני עונשין**, מהדורה שלישית (2014), עמ' 1826-1834}, ואלו הם:

האם מדובר בעבירה ראשונה של הנאשם; חומרת העבירה והנסיבות שבהן בוצעה; מעמדו ותפקידו של הנאשם והקשר בשל כך לביצוע העבירה; מידת פגיעתה של העבירה באחרים; הסבירות שהנאשם יעבור פעם נוספת עבירות אחרות; האם עסקין בהתנהגות מקרית; התייחסות הנאשם לעבירה ונטילת אחריות לביצועה; מידת השפעתה של ההרשעה על דימוי העצמי של הנאשם והשפעת ההרשעה על תחומי פעילותו ועיסוקו של הנאשם.

לטעמי, עניינו של הנאשם עומד **בכל** התנאים המפורטים לעיל.

כפי שפורט בהרחבה, בסופו של יום, כתב האישום המתוקן - שבועדותיו הודה הנאשם - כלל **עבירה אחת, המסווגת כ"עוון"**, הפחותה בחומרתה (עשרות מונים) **מהעבירות** אשר יוחסו לנאשם בתחילתה של הפרשה דכאן במישור של כמותן וחומרתן כאחת. מבלי להקל ראש באחריותו של הנאשם (כמי שניהל את בית העלמין) לאופן קרות התקלות המתוארות לעיל והימנעותו מלבצע את תפקידו כדבעי; סברתי **שטיב העבירה ונסיבות ביצועה מאפשרים להימנע מהרשעה מבלי לפגוע מהותית בשיקולי הענישה**.

בבואי למסקנה זו הענקתי משקל רב לתסקיר שירות המבחן (ראו למשל: ע"פ 3554/16 **יעקובוביץ' נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 11.6.17) ולהתרשמות העולה הימנו ולפיה הנאשם פעל "על אוטומט" ובכך לא הסב תשומת ליבו לכשלים שהתגלעו במסגרת התעסוקתית עליה היה אחראי. כאמור, שירות המבחן העריך, כי לא קיימים דפוסים עבריינים מתחום המרמה באישיותו של הנאשם. צוין, שכתב האישום בו עסקין מהווה **אירוע חריג לאופיו של הנאשם**, המאופיין כאמור **בהתנהגות חיובית ובהעדר עבר פלילי**. הנאשם נטל אחריות מלאה למעשיו וביטא תחושת חרטה על מעורבותו בעבירה.

לא זו אף זו, עולה, כי **הנזק שעלול להיגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו הינו פגיעה בתעסוקתו ובתפקידו** - כך צוין, הן במסגרת התסקיר הן כפועל יוצא מהסכמות הצדדים לעניין זה. **משמע, הרשעתו בדין תפגע באופן ישיר בתחומי פעילותו ועיסוקו של הנאשם**.

לסיכום, באתי לכלל דעה, כי במקרה הנדון ובאופן חריג, יש מקום לתת עדיפות לפן השיקומי האישי בעניינו של הנאשם. לטעמי, הטלת צו שירות לתועלת הציבור (המגלם בחובו שיקולי ענישה של גמול, שיקום והרתעה) לצד ביטולה של ההרשעה יהווה, במקרה דכאן, איזון ראוי בין האינטרס הציבורי לבין אינטרס שיקומו של הנאשם.

בהתאם להחלטתי מיום 10.4.18 תוכנית שירות המבחן תועבר לעיוני בהקדם. לאחר קבלתה יוצא לנאשם צו לביצוע שעות שירות לתועלת הציבור.

אני מפנה את הנאשם אל האמור בהוראות סעיף 71ד לחוק העונשין ועל כן אני שב ומזהירו כי יהיה עליו לציית להוראות קצין המבחן ולבצע את האמור בתוכנית השירות שתוכן עברו.

המזכירות תמציא החלטה זו לצדדים בדואר.

העתק החלטה זו יועבר לעיון שירות המבחן.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, א' אייר תשע"ח, 16 אפריל 2018.